

Suomen
Potilasturvallisuusyhdistys

SUOMEN POTILASTURVALLISUUSYHDISTYKSEN JÄSENKIRJE

3/2018

”En etsi valtaa, loistoa, en kaipaa kultaakaan; ma pyydän taivaan valoa ja rauhaa päälle maan.”

Vuosi on jälleen vierähtänyt. Väkeä liikkuu kaduilla vilkkain askelin, viimeisiä joulu- ja lomavalmisteluja tehden. Joulupyhien koittaessa kaupunkien kadut hiljenevät ja ihmiset rauhoittuvat vapaiden viettoon. Sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt eivät kuitenkaan pysähdy, vaan jatkavat toimintaansa pyhienkin aikana. Osastoilla käy kuhina, asumispalveluissa päivät rullaavat normaalilla rytmillä ja akuuttivastaanotoille hakeutuu väkeä kuten muinakin päivinä. Suomen Potilasturvallisuusyhdistys on toiminnallaan mukana varmistamassa, että potilaat ja asiakkaat saavat turvallista hoitoa vuoden-, päivän- ja kellonajasta riippumatta.

KATKEAMATTOMAN LÄÄKEHOIDON PROSESSI

Turvallinen lääkehoito -jaoksessa on tänä vuonna käyty aktiivista keskustelua katkeamattoman lääkehoidon prosessista (engl. closed loop medication management). Perinteisessä lääkehoitoprosessissa suoritettavat työvaiheet eivät automaattisesti dokumentoidu sähköiseen potilastietojärjestelmään ja suojausten käyttö on helppo ohittaa. Katkeamattoman lääkehoidon prosessissa automaatio ja älykkäät tietojärjestelmät ja laitteet ehkäisevät inhimillisten virheiden seurauksena syntyviä lääkityspoikkeamia sekä mahdollistavat dokumentoinnin ja ajantasaisen lääkitystiedon saatavuuden lääkehoitoprosessin kaikissa vaiheissa. Suojaukset on implementoitu prosessiin niin, että niitä on helpompaa käyttää kuin olla käyttämättä. Keskeisiä esimerkkejä suojuksista:

- Lääkärin itse sähköiseen potilastietojärjestelmään kirjaama määräys on heti kaikkien lääkehoitoon osallistuvien ammattilaisten saatavilla ja potilastietojärjestelmään integroitu sähköinen päätöksenteon tuki varoituksineen on määrääjän käytössä.

- Potilastietojärjestelmään ja lääkehuollon varastohallintajärjestelmään integroitu älylääkekaappi tarjoaa ajantasaisen tiedon yksikön lääkevarastosta ja ohjaa oikean lääkkeen valitsemista kaapista.
- Lääkepakkauksen ja potilasrannekkeen viiva- tai QR-koodin skannauksella varmistetaan, että oikea lääke ollaan antamassa oikealle potilaalle. Samalla syntyy automaattisesti antokirjausehdotus potilastietojärjestelmään, joka on helppo ja nopea dokumentoida.
- Älyinfuusiopumppuun rakennettu lääkekirjasto hälyttää, jos lääkkeelle ollaan vahingossa ohjelmoimassa liian suuri infuusionopeus, mikä voisi johtaa lääkkeen yliannostukseen.

Katkeamattoman lääkehoidon prosessi on valittu turvallinen lääkehoito -jaoksen toiminnan yhdeksi ydinteemaksi vuodelle 2019. On tärkeää varmistaa, että tulevaisuuden tietojärjestelmät, automaatoratkaisut ja lainsäädäntö mahdollistavat ja tukevat katkeamattoman lääkehoidon prosessin tehokkaan käyttöönoton terveydenhuollossa.

POTILASTURVALLISUUSPÄIVÄT 2018 JÄRJESTETTIIN 11.–12.10.2018 HELSINGISSÄ

Potilasturvallisuuspäiviä vietettiin 11.–12.10.2018

Marina Congress Centerissä Helsingissä teemalla: Asiakas- ja potilasturvallisuus kehittyvissä sote-rakenteissa. Päivät keräsivät yhteen noin 250 potilasturvallisuudesta kiinnostunutta asiantuntijaa. Tunnelma oli myönteinen ja innostunut, ja Potilasturvallisuuspäivien ”uutta tulemistä” pidettiin tärkeänä ja merkityksellisenä asiana. Järjestelyt olivat onnistuneet, joskin muutama luento keräsi salit niin täyteen väkeä, että osa jäi vaille istumapaikkaa. Kokonaisuus oli kuitenkin niin onnistunut, että seuraavia Potilasturvallisuuspäiviä suunnitellaan jo ensi vuodelle. Tilajärjestelyt ja osallistujien antama palaute otetaan suunnittelutyössä vahvasti huomioon, ja jo tässä vaiheessa on varmaa, että myös sosiaali- ja asiakasturvallisuus tulevat näkymään huomattavasti vahvemmin seuraavilla päivillä.

Potilasturvallisuuspäivien keskeinen sanoma

Potilasturvallisuuspäivien luennoissa korostui potilaan kohtaaminen ja kuunteleminen. Potilaan lyhyt toteamus pillerin väärästä väristä voi olla – muistisairaudesta riippumatta – viite siitä, että hän on saamassa väärät lääkkeet. Ihmisen aito kohtaaminen ja taito kuunnella edistävät potilasturvallisuutta ja ovat osa laadukasta hoitoa ja hoivaa. Päivillä keskusteltiin myös tiedonsiirron haasteista, ja nostettiin esiin saumattoman yhteistyön merkitystä potilasturvallisuuden kannalta. Tulevaisuuden trendinä näkyy omavalvonnan korostuminen, mikä tuo haasteita sosiaali- ja terveydenhuollon jatkuvasti muuttuvassa kentässä. Laadun tulee näkyä koko palvelujärjestelmässä, olla kaiken pohjana ja perustajana. Potilasturvallisuuden johtaminen on osa arkipäiväistä johtamista, mitä ei voi delegoida eteenpäin.

SYYSKOKOUS

Yhdistys vietti syyskokoustaan Helsingissä marraskuun lopussa. Kokouksessa käytiin läpi yhdistyksen sääntömääräiset ja ajankohtaiset asiat, valittiin hallitus vuodelle 2019 sekä jaettiin vuoden 2018 viimeiset potilas- ja asiakasturvallisuuden ansiomerkit.

Suomen potilasturvallisuusyhdistyksen hallitus 2019

Yhdistyksen jäsenet valitsivat syyskokouksessa yhdistyksen hallituksen vuodelle 2019. Yhdistyksen strategian mukaan hallitukseen valitaan enimmäismäärä jäseniä edustamaan yhdistystä. Näin hallitukseen on saatu mahdollisimman kattavasti eri tahojen edustajia mukaan.

Varsinaiset jäsenet:

Auvo Rauhala, puheenjohtaja
Timo Keistinen, varapuheenjohtaja
Tarja Pajunen, sihteeri
Terhi Reunama, rahastonhoitaja
Anssi Kuosmanen, koulutuskoordinaattori
Mari Liukka, viestintäkoordinaattori
Merja Sahlström, viestintäkoordinaattori
Marina Kinnunen
Maiju Welling
Ermo Haavisto
Annika Bröckl
Paavo Koistinen
Risto Roine

Varajäsenet:

Suvi Hakoinen, tutkimuskoordinaattori
Elina Ottela
Karolina Olin

POTILAS- JA ASIAKASTURVALLISUUDEN ANSIOMERKIT JA DIPLOMIT

Yhdistys julkisti Potilas- ja asiakasturvallisuuden ansiomerkin haun kesäkuussa 2017. Yhdistys myöntää potilasturvallisuuden ansiomerkin ja diplomin yhdistyksen jäsenen tai jäsenorganisaation esityksestä henkilölle tai yhteisölle. Se voidaan myöntää henkilölle tai yhteisölle, joka on osoittanut aktiivisesti varmistavansa potilasturvallisuutta ja/tai on osoittanut kehittävänsä potilasturvallisuutta. Se voidaan myöntää myös, jos henkilö tai taho on tehnyt merkittävän teon avoimuuden ja potilasturvallisuuskulttuurin kehittämiseksi. Ansiomerkin hakuaika on jatkuva ja saajia esitetään yhdistyksen verkkosivuilla olevan hakulomakkeen kautta (<http://spty.fi/>)

Potilasturvallisuusyhdistyksen potilasturvallisuuden asiantuntijaos esittää anomusten perusteella potilasturvallisuusyhdistyksen hallitukselle ansiomerkin saajat, joka tekee päätöksen ansiomerkin luovuttamisesta. Ansiomerkit myönnetään saajille kevät- ja syyskokouksien yhteydessä. Yhdistys myöntää vuosittain enintään 50 ansiomerkkiä.

Ansiomerkki ja diplomi myönnettiin syyskokouksessa 2018 kymmenelle aktiiviselle ja ansioituneelle toimijalle ja kahdelle asiantuntijayhteisölle. Ansiomerkki ja diplomi myönnettiin seuraaville tahoille: Riina Kapanen, Päivi Hakasalo, Sari Kauppinen, Pirjo Aunala, Päivi Jokiranta, Peter Nieminen, Paula Oja, Kati Romppainen, Marketta Viljakainen, Sami Sneck, Kliinisen farmasian yksikkö (Essote), Alueellinen kaatumisten ehkäisyverkosto AKE (KYS).

POTILASTURVALLISUUDEN TUTKIMUS JA KEHITTÄMINEN

Suomen Potilasturvallisuusyhdistys ry sekä suuri osa HaiPro – Terveystieteiden tutkimuskeskuksen raportointijärjestelmää Suomessa käyttävistä organisaatioista on avannut mahdollisuuden yhdistetyn HaiPro-aineiston tutkimukseen. Lupaa aineiston käyttöön tieteellisessä tutkimuksessa tai paikallisessa potilasturvallisuuden kehittämishankkeessa voi hakea Suomen Potilasturvallisuusyhdistykseltä. Tarkemmat tiedot: <http://spty.fi/tutkijoille/>

Yhdistykselle saapui tänä vuonna aiempaa vähemmän käyttöluupahakemuksia. Yhdistys haluaa kannustaa potilasturvallisuuden tutkijoita ja kehittäjiä edelleen hyödyntämään yhdistetyn aineiston käyttöä tutkimus- ja kehitystyössä. **Lisätietoja aiheesta voit kysyä tutkimuskoordinaattoriltamme:** Suvi Hakoinen, suvi.hakoinen@helsinki.fi.

KOULUTUSTA

Valtakunnalliset potilasturvallisuuspäivät 2018 ovat takana. Potilasturvallisuusyhdistys kiittää kaikkia osallistujia. Meitä oli melkein 250. Vuoden 2019 päivien suunnittelu on jo alkanut yhdessä Farmasialiiton, Lääkäriliiton, Sairaanhoidtajaliiton, Potilasvakuutuskeskuksen, Hoitotyön Tutkimus-
säätiön sekä Fiocan kanssa.

Seuraa uutisointia ja varaa paikkasi ajoissa vuodelle 2019!

Koulutukseen liittyen voit olla yhteydessä koulutuskoordinaattoriimme:

Anssi Kuosmanen, anssi.kuosmanen@niuva.fi

YHDISTYKSELLÄ SÄHKÖPOSTIOSOITE

Yhdistykselle voi nyt lähettää viestiä myös sähköpostitse osoitteeseen

potilasturvallisuusyhdistys@gmail.com

Yhteystiedot hallitukselle ja toimijoille löytyvät SPTY:n verkkosivuilta yhteystiedot-osiosta (<http://spty.fi/yhteystiedot/>).

JAOSTEN KUULUMISIA

Turvallinen lääkehoito -jaos: Turvallinen lääkehoito -jaoksen jäsenet kokoustivat 3 kertaa kuluneen vuoden aikana. Kokouksissa on keskusteltu ajankohtaisista asioista ja valmisteltu jaoksen toimintasuunnitelma seuraavalle kaudelle. Vuoden 2018 aikana jaos on mm. osallistunut Potilasturvallisuuspäivien 2018 suunnitteluun sekä edistänyt itsehoidon riskilääketyötä valmistelemalla sähköistä koulutusmateriaalia potilaiden ja asiakkaiden itsehoidon lääkitysturvallisuuden edistämiseksi. Lisäksi osa jaoksen asiantuntijajäsenistä ovat olleet mukana erilaisissa lääkehoidon turvallisuuteen liittyvissä tutkimuksissa. Tutkimuksia on luettavissa mm. osoitteissa:

- Strategies for Medication Safety: An Organization-Based Approach Focusing on High-Alert Medications and Clinical Pharmacy Services in Helsinki University Hospital (väitöskirja): <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/266766>
- Hoivayksiköissä lääkehuollon ja -hoidon pitäisi olla joukkuepeliä: <https://kaks.fi/julkaisut/hoivayksikoissa-laakehuollon-ja-hoidon-pitaisi-olla-joukkuepelia/>

Vuonna 2019 Turvallinen lääkehoitojaos aikoo jatkaa lääkitysturvallisuuden kehittämistä painottaen kansallisen lääkitysturvallisuutta koordinoivan tahon tarvetta sekä katkeamattoman lääkehoitoprosessin merkitystä. Lisäksi jaos selvittää mahdollisuutta luoda alusta verkkokeskustelulle mm. turvalliseen lääkehoitoon liittyvissä kysymyksissä.

Potilasjaos: Potilasjaos on tavannut marraskuussa viimeisessä vuoden 2018 kokouksessaan. Jaos suunnitteli tulevaa toimintaa ja päätti, että osana yhdistyksen vuoden 2019 painopistettä potilasjaos osallistuu kansallisen potilas- ja asiakasturvallisuuskonferenssin järjestämiseen tavoitteena saada tulevaan kongressiin potilaan ja asiakkaan näkökulmaan painottuva sessio. Jaos jatkaa edelleen yhdistyksen toiminnan tunnetuksi tekemistä potilaiden ja heidän läheistensä piirissä. Yhtenä osana tunnetuksi tekemistä jaos jatkaa potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian jalkauttamista potilaan ja asiakkaan näkökulmaa korostaen. Jaos painottaa työskentelyssä STM:n potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian jalkauttamisen ja seurannan työryhmässä jalkauttamisen tueksi tehtävässä materiaalissa potilaan ja asiakkaan näkökulman esiintuomista. Työryhmän varajäseneksi valittiin Näkövammaisten liiton Olli-Pekka Rättäri, Ilari Huhtasalon siirryttyä toisiin tehtäviin. Lisäksi yhdistys jatkaa verkkosivujen kehittämistä sekä yhteistyön kehittämistä yhdistyksen muiden jaosten kanssa. Potilasjaos on mukana potilas- ja asiakasturvallisuusvaltuutetun toimen perustamiseksi tehdyn aloitteen eteenpäin saattamisessa.

Potilasturvallisuuden asiantuntijat: Potilasturvallisuuden asiantuntijajaos tapasi jälleen marraskuussa. Kokouksessa käytiin tilannekatsaus potilasturvallisuuden kehittämisen ja haasteiden suhteen eri organisaatioissa. Paljon organisaatioissa on lähdetty kehittämään riskienarvioinnin käytäntöjä ja toisaalta paljon tehdään edelleen perusasioita, kuten vaaratapahtumien käsittelyn ja ilmoittamisen kouluttamista. Sote-muutosjohtaja Sinikka Salo oli tapaamisessa kertomassa maakuntauudistuksesta ja erityisesti siitä, miten potilasturvallisuus näkyy muutoksessa. Asiantuntijat priorisoivat myös tärkeitä kehitettäviä teemoja ensi vuodelle, erityisen tärkeiksi teemoiksi nousivat laiteturvallisuuden edelleen kehittäminen sekä riskienarvioinnin kehittäminen.

JAOS

Turvallinen lääkehoito

Potilasjaos

Potilasturvallisuuden asiantuntijat

YHTEYSHENKILÖ

Suvi Hakoinen

Tarja Pajunen

Marina Kinnunen

YHTEYSTIEDOT

suvi.hakoinen@helsinki.fi

tarja.pajunen@elakkeensaajat.fi

marina.kinnunen@vshp.fi

Suomen Potilasturvallisuusyhdistys ry toivottaa kaikille

